

Bækgaard: Da de uafhængige jo ikke var repræsenteret i det udvalg, der behandlede det samme lovforslag sidste år, og som følge deraf var udelukket fra at deltage i den studierejse til Grønland, som udvalget har haft, og som flere af ordførerne før mig har omtalt, har jeg selvsagt ingen muligheder for sagligt at bedømme grønlændernes indstilling til lovforslaget. Jeg skal derfor kort henviser til det, jeg sagde ved lovforslagets første behandling sidste år — det kan læses i Folketingstidende 1965-66 sp. 3310.

De synspunkter, jeg dengang gav udtryk for, mener jeg stadig er aktuelle, og ved at studere udvalgsbilagene får man et stærkt indtryk af, at f. eks. mine betænkeligheder ved at udskyde undervisningen i grønlandsk sprog til det tredje skoleår deles af mange grønlændere. Jeg synes, at især skrivelsen fra lærerrådet ved Holsteinsborg skole, som også hr. Dupont henviste til, bør veje tungt her. Og så sent som i dag har en grønlandsk politimand gennem et læserbrev i Berlingske Tidende stærkt advaret imod, at det grønlandske sprog udelukkes fra undervisningen i de første to skoleår. Jeg henstiller til udvalget, at de synspunkter, han dér giver udtryk for, bliver draget med ind i debatten.

At en større undervisning i det grønlandske sprog end den i lovforslaget foreslåede stiller øgede krav til grønlandske lærerkræfter, er klart, og så melder spørgsmålet sig: kan vi øge tilgangen ved at give de grønlandske lærere bedre vilkår, end de har i øjeblikket, og vil en uddannelse udelukkende på Grønland gøre sit til, at de unge grønlandske lærere i højere grad søger ansættelse på Grønland, end tilfældet er nu? Jeg tænker her på det svar, som ministeren har givet udvalget angående dette emne, og hvori det oplyses, at kun 12 af 31 grønlandske lærere efter endt uddannelse her i landet har søgt ansættelse i hjemlandet. Det kan tyde på, at der er noget, der bør rettes, og i mit parti er vi overbevist om, at uddannelsen af grønlandske lærere står i nøje sammenhæng med det lovforslag, vi debatterer her. Vi vil derfor henstille til udvalget, at det tager dette problem med ind i overvejelserne. Vi skulle jo nemlig nødig gennemføre en uheldig lovgivning for den grønlandske folkeskole, fordi måske

uheldige forhold på andre områder spiller ind.

Hr. Holger Hansen oplyste, at hans parti kunne ønske større forældreindflydelse lovfæstet i den grønlandske skolelovgivning. Det ønske kan vi helt tilslutte os, og vi mener, at dette problem må have en stor plads i udvalgsdrøftelserne.

Diderichsen: Også vi i liberalt centrum anser denne lovgivning for ganske særlig vigtig. Den er jo basis for al fremtidig udvikling i Grønland, ikke blot på det kulturelle område, men overhovedet for hele Grønlands fremtid, også erhvervsmæssigt set. Desværre må jeg sige, at jeg som ordfører må holde mig til ret abstrakte og teoretiske betragtninger, da jeg ikke har haft lejlighed til at studere forholdene ved selvsyn og ikke har deltaget i den åbenbart meget udbytterige rejse, som adskillige af udvalgets medlemmer har været på i sommer. Det kniber som bekendt stadig væk med ligestillingen i det danske folkestyre, når det drejer sig om små partier.

Nogle synspunkter vil jeg dog gerne, trods denne begrænsning, have lov at fremføre, først og fremmest en meget positiv indstilling til det foreliggende lovforslag. Jeg forstår, at det her drejer sig om et meget vanskeligt område, og i kraft af vore almindelige synspunkter med hensyn til uddannelse og skole vil jeg også ved denne lejlighed gerne understrege, at vi mener, at skoleforholdene i Grønland må have en førsteprioritet fremfor så mange andre planer, der også har krav på efterhånden at blive realiseret. Og her må man jo, som flere af ordførerne fremhævede, måske navnlig hr. Fuglsang-Damgaard, erkende, at spørgsmålet om lærerkræfterne, både hvad angår grønlandske lærere og danskfødte lærere, vel er det egentlige, det fundamentale problem.

Jeg skal ikke nærmere uddybe dette problem, men henviser til de meget kloge bemærkninger, der er gjort fra forskellig side med hensyn til mulighederne for de grønlandske lærere for at blive fortroligere med dansk kultur og omvendt for, at de danske lærere, som udsendes til Grønland, måske på forhånd kan få et dybere indblik i de særlig grønlandske forhold. På dette punkt